

IZHAJA VSAKI DAN

Med ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Pesmične števe, se prodajajo po 3 nov. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe, po 5 av. (10 stot.).

OBELASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V ednosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsako leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez dopolnjene naročnine, se upravnica ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: obdelane 2 50, pol leta 2 00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in roči opisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzobjavne vesti.

Ministri došli na Dunaj.

DUNAJ 16. Ministerski predsednik Bie-nertth je došel semkaj iz Kützenbühela, minister Haerdtl iz Poreč, minister Bilinski iz Isla. Dospela sta tudi ministri Ritt in Dukmba.

Veleizdajniški proces v Zagrebu.

ZAGREB 16. (Ogr. biro). Na današnji razpravi sta branitelja dr. Hinković in dr. Popović replicirala na izvajanja državnega pravdnika Accuti-tja.

Angleški kralj Edvard in bivši francoski državnik.

KARLOVI VARI 16. — Angleški kralj Edvard, ki se nshsta sedaj na svojem vsakoletnem zdravljenju v Marjicah varib, je povabil bivšega francoskega ministrskega predsednika Clemenceaua na lunc. Clemenceau se je odpeljal danes popoldne v Marjine vari.

KARLOVI VARI 16. Poleg Clemenceau je povabil kralj Edvard za danes popoldne ob 1/2 2. na lunc tudi francoskega poslanika Croziera. Za jutri je povabil rumunski ministereki predsednik Bratianu.

Ruski car pojde v Carigrad.

CARIGRAD 16. „Jeni Gazeta“ javlja, da je došlo iz Petrograda naznanilo ruske vlade, da obišče car Nikolaj sultana Mohameda V. v drugem tednu meseca oktobra. Carjevo jahto bosta spremljala dva križarja in dve oklopnici.

Srbaki prestolonaslednik v Nemčiji.

BELIGRAD 15. Sklenjeno je, da pojde prestolonaslednik Aleksander na jesen v Nemčijo, kjer bo nadaljeval svoje nauke. — Princ Gjorge se pa na jesen poda na Angleško, kjer ostane preko zime.

Češki gosti na Rusko-Poljskem.

VARŠAVA 15. Včeraj je bil na čast češkimi gostom v meščanskem klubu svečan obed, katerega se je udeležilo okoli 500 oseb.

Govorili so praški župan dr. Groš, posl. Bulin, bivši poslanec dume Imorski. Pri slavnostni predstavi v gledališču se je pelo opetovano „Kje dom je moj!“

Angleško brodovje v baltiškimi lukah. PETROGRAD 15. Tekom jeseni obišče angleško brodovje več ruskih baltiških pristanišč. O tej priliki pride do pristranih izrazov med Rusi in Angleži.

Španske vojne sile v Melili.

LONDON 16. General Marina razpolaga sedaj v Melili z dvema divizijama in dvema brigadama.

Dardanelsko vprašanje.

PETROGRAD 16. Nasproti ponovno v listih pojavljajočim se poročilom o pogajanjih, ki so se baje v Cowasu vršila med Izvolskim in Greyem o dardanelskem vprašanju, petrograjska brzobjavna agentura vno-vično izrečno konstatuje, da se o tem vprašanju ni razpravljalo in da se o istem tudi sedaj ne viša nikakoli pogajanja.

Potopljena topničarka.

CARIGRAD 16. Kakor poročajo turški listi, se je v Tripolisu potopila turška topničarka „Sedelbahr“.

PODLISTEK

Ptiči v kletki.

Švedski spisal Thore Blanche; prevel J. P.

Videl jo je prvič na izletu v zeleno naravo, ki so ga priredili nekateri mladi pomožni uradniki poštne in bančni, na ladiji paroplovne družbe. Vso zimo stal je kakor priklenjen v temnih menjalnicah s privihanimi rokavi in očmi, vedno solznimi sled tresoč se plinove luči, ter preševal vrede z zamazanim srebrom, pripadajoče omnibusom, parobrodrom, pekrom in pivovarnikom — a ko je slednjič vendar enkrat prišel v svobodno bežjo naravo in dihal sveži morski zrak, polni vonjave gozdov in polja, šegetsjoči v zvonu, tedaj ga je prevzela pomlad in mislil je, da še nikdar v svojem življenju ni videl toliko krasnih deklic, kakor na krovu tega malega parnika. A ona bila je prva.

Potoma jo je tajno premotril, a ko je pred njim skočila na mostič in je zapazil mali čreveljček in košček ozko prilagajoče se nogavice, spoznal je takoj, da je njegova omda odločena.

Predstavila sta se drug drugemu smeječa in šaleča se kakor uradnik in uradnica: ou je bil v banki, ona pa na pošti — oba

Generalni štrajk na Švedskem.

STOKHOLM 15. — Vrhovno vodstvo štrajkovcev je selenilo, da začne razdeljevati živila med potrebne delavce.

Stavci v večini mest so sklenili nadaljevati štrajk.

Potres na Japonskem.

TOKIO 16. Glasom doslej dospelih vesti, je bilo povodom potresa 30 oseb umrtenih, 83 pa ranjenih. Bržkone bo pa število žrtev mnogo večje. Razrušenih je tudi mnogo tempeljov.

Nova črnogorska železnica.

CETINJE 16. Sklenjeno je, da se gradi nova železniška proga, ki pojde iz Vir-Pazarja ob Skadarskem jezeru preko Podgorice na Kolašin, ob meji novopazarskega sandžaka. Merjenje je poverjeno nekemu ruskemu polkovniku, ki bo proučil tudi strateški pomen te železnice.

Otok Zelenica se povrne Srbiji.

BELIGRAD 16. Otok Zelenica, katerega so zasedle a.-o. čete, se izroči Srbiji nazaj. Ob enem izreče a.-o. vlada obžalovanje radi dogodka.

Angleški častniki pri francoskih orožnih vajah.

PARIZ 16. — Kakor se poroča iz Chalonsa, pride dne 22. t. m. iz generala Frencha in 6 častnikov obatoječa angleška vojska komisija, ki se vdeleži vaj prve in četrte kavalerijske divizije do 27. t. m.

Žrebanje.

DUNAJ 16. (Srečke Bodenkredita, prva emisija iz leta 1880). Glavni dobiček 90.000 je zadela serija 2795 št. 91, 4000 K ser. 2033 št. 33.

Iz Perzije.

PETROGRAD 16. „Novoie Vremia“ objavlja neki uradni dementi glede vesti, češ, da namerava Rusija v kratkem umakniti svoje čete iz Perzije. Tudi Anglija pu-ti svoj oddelek še v Perziji.

Španska.

PARIZ 16. Kakor špansko odposlanstvo javlja „Figaru“, je poročilo nekega pariškega lista iz Cerbera, češ, da je bilo 10. t. m. v Montiu ustreljenih 25 ujetnikov, popolnoma neresnično. Špansko odposlanstvo zagotavlja najodločnejše, da se ni v Barceloni smrtna kazen v nobeni obliki uporabila nasproti provzročiteljem zadnjih nemirov.

Turčija.

CARIGRAD 16. Na današnjem vsprejemu diplomatov je minister za unanje stvari izjavil, da porta zahteva, da poda Grška izjavo glede Krete, kakor jo zahteva zadnja turška nota.

CARIGRAD 16. Italijanski poslanik je kakor dekan diplomatskega zbora izročil porti kolektivno noto, v kateri velesile izjavljajo, da so pripravljene, opustiti makedonsko reformno finančno komisijo, ako se porta zaveže, da bo dohodke iz 3 odstot. carinskega povišanja, določenega za proračun treh makedonskih vilajetov, tudi za naprej nakazala tem vilajetom.

Drugi reški ropar Orlov je bil aretiran v Curihu.

BUDIMPEŠTA 16. — Budimpeštanska policija je dobila naznanilo, da se nahajajo reški bančni roparji v Curihu. Na Krivickega

sta bila revna in oba taka, ko dva telička, „puščena na pašnik.“

O, kako so bile livade neobičajno zelene, kako čista in prozorna je bila voda in kako prijetno je duhtel gozd!

In kakor je že to navadno, našle so se njiju oči, vsa narava okoli njiju vrikala je samega veselja — a nenkrat sta umolknila ter se podala k ostalom.

Po leti shajala sta se češče — v začetku kakor sedruga, ki resnim licem preruševata reforme in reorganizacijske načrte svojega nejezakega pokla, pozneje že kakor ženin in nevesta.

Prihodnju jesen in zimo tekala sta kakor za stavo po domačih razprodajah in prodajah pod roko, kupujoča pohištva, ter sta spoznala ob tem v svojo grozo, da vse stane mnogo denarja.

Toda čemu naj bi čakala? Nikdo njiju ni imel upanja na bogato dedščino — a odlašati, dokler on postane blagajnik, to bi morda trajalo vso večnost!

Neksko bosta že izhajala! V banki je bil vse dopoldne; vse popoldne do devetih zvečer bil je pa nastavljen pri poštini hranilnici: na tak način si je pridelal na leto pet sto kron. In z njenimi šestdesetimi kronami mesečno mora se tudi računati, ker ostane tudi nadalje v službi.

Najela sta si malo stanovanje, sestojede iz dveh sob in kuhinje na začetku Vasinega mesta, ker dalje nista mogla stanovati, ako

je namreč došlo pismo, v katerem ga obvešča Orlov, da ga čaka v Curihu poste-restante pismo in naj potuje tja. Na to se je podal en uradnik budimpeštanske policije v Curih ter dvignil pismo. V soboto je prišel Orlov na pošto ter vprašal, če je bilo pismo že dvignjeno. Potem je šel na železnico. Policijski uradnik mu je sledil povsodi ter ga je aretiral v trenutku, ko je hotel stopiti v vlak. Našli so pri njemu 18 bankovcev po 20 K in 36 frankov. Policija je odredila na podlagi Orlovega priznanja obširne potrebne naredb, da se vjame še tretjega roparja Spectorja.

BUDIMPEŠTA 16. Budimpeštanska policija je bila od policijskih organov, odposlanih v Curih obveščena, da so našli pri aretiranem reškem bančnem roparju tudi potni list glaseč se na ime Friedvenko. Ugotovilo se je, da je Friedvenko pravo ime aretiranca. Priznal je tudi vse obširno, trdi pa, da ne ve ničesar o pobeglem Spectorju, ker ga je zapustil v Reki. Trdi, da je prejel od Spectorja 1500 K, ostali denar je pridržal Spector.

Morilec Orlov se je hotel obesiti.

CURIH 16. — Morilec Orlov, ki je bil tukaj aretiran, je uporabil trenotek, ko je bil brez nadzorstva, da je poskusil se obesiti z nekim pesom. Nakano so mu še o pravem času preprečili. On je v začetku tajil, a končno priznal, da je morilec.

Turčija in Grška.

Pomirljiva nota turške vlade.

CARIGRAD 16. Glasom poročil listov je porta naročila oblastnjim po deželi, naj delujejo pomirljivo na ljudstvo in naj priporočajo hladnokrvnost. Osebito naj se varuje pred protigriškimi demonstracijami, ki bi utegnile provzročiti nesporazumljenja, ker je razmerje med Turčijo in Grško normalno.

Aretiran grški žurnalista.

CARIGRAD 16. V soboto je bil v Peri aretiran neki Grk, radi suma, da je grški častnik. Izkazalo pa se je, da to ni bil nikak častnik, ampak le neki za stvar Krečanov delujoč grški žurnalista.

Umor grškega konzularnega uradnika. SOLUN 16. Tajnik grškega konzulata v Serresu je bil umorjen. Storitci so neznan.

Protest zastopnikov paroplovstva radi turškega bojkota.

SOLUN 16. — Vsi tukajšnji zastopniki paroplovstva so danes protestirali pri valiju radi bojkota, ki je proglašen napram Grški.

Za grško zastavo na Kreti.

KANEJA 16. Včeraj zvečer je vdrla med prihodom členov zbornice v mesto četa oboroženih ljudi iz dežele, ki so zasedli trdnjavo, da bi čuvali grško zastavo.

KANEJA 16. — Vleed naredb kretske vlade hodijo od 3. ure popoldne naprej po mestu vojaške in orožniške patrulje, da bi pregovorile kmate, ki so udrlj iz dežele v mesto, da izročijo orožje.

Mednarodno bojno brodovje pred Kretom.

PARIZ 16. — „Petit Parisien“ piše: Bržkone bo zbrana v torek mednarodna eskadra pred Kretom obstoječa iz vseh vojnih ladij. Ako Krečani do takrat ne od-

je hotel biti on ob petih v poštini hranilnici, a za večje število sob nista imela ni sredstev ni pohištva.

Neke lepe nedelje sta si najela pokrit voz, odpeljala se v cerkev in tam dala se poročiti skupno z nekaterimi rokodelskimi pomočniki in delavci.

Izprosil sta si dopust za ponedeljek, a ko sta v torek v jutro zopet nastopila svoja mesta, nista imela miru. Sodrugi so uganjali burke žnjim in vpraševali ga, da-li smejo novopečenemu gospodu soprogu ponuditi čašico črne kave; a gospod poštini kontrolor dal je njej nekako baš izbrano delo, da bi se, kakor je rekel, preprical, je-li vedno ista?

Rudečica jo je občila ob pogledu na možke kolege, ko so pristopili in čestitali, ter smatrala to za grozno neprijetno. A vsi so bili prijazni in ujudni in nikdo ni delal smelih opazek, da so na svetu ljudje, kateri se ženijo, dasi ničesar nimajo in morejo le malo prijetnosti pričakovati od življenja.

Odhajaje domov je stopil v prodajalnico ter kupil pol kilogram grozdja. Ko je prišel v tretje nadstropje, stala je na vratih, rudeča in vroča, s kuhinjskim zastorom, in čakala ga z odprtimi rokami. Ne, nezaljšano! Kakov sladkosedež je! Ona je bila razumnejša; kupila je le nekaj jabolok. Radoveden je, kaj bosta imela za obed? No, nekaj malega bo že! Ni-li malo gladen? Da ne bi bil!

nehajo, pride do energičnih odredb. V torek bo na razpolago najmanj 1000 mož za izkrcanje. Ako bodo izkrcane čete, se uzpostavi stanje kakor je isto obstojalo do dne 27. julija.

Kodanj 16. Novo ministerstvo je sestavljeno. Ministersko predsedstvo je prevzel grof Holstein-Lengeborg.

Iglo 16. V soboto popoldne je v vasi Szepes-Sarki nastal ogenj, ki je upepelil veliko tovarno in 16 hiš in posttraskih poslopj.

Monakovo 15. Umrl je sinoči redni profesor na medicinski fakulteti in takšni vseučilišni rektor tajni svetnik dr. Bollinger.

Narodni kompromis v Istri.

Deželni glavar istrski dr. Rizzi, je priobčil v „N. Fr. Presse“ članek, kjer opisuje dogodke pred in med zadnjim zasedanjem deželnega zbora istrskega ter poudarja, da je kljub težkočam, ki se pojavljajo, vendar-le opravičena nada, da pride konečno do sporazuma ne le glede delitve občin, marveč tudi glede vseh drugih spornih narodnih vprašanj. Kajti na obeh straneh da se pokazuje velika pripravljenost za to. Tudi mišljenje med ljudstvom, ki želi od deželnega zbora intenzivnejega negovanja gospodarstvih koristi dežele, vpliva na poslance, da zavzemljajo prijaznejše vedenje.

Ta glas iz italijanskega tabora nas je presenetil tembolj, ker ravno od one strani nismo bili navajeni dosedaj na glasove, ki bi nam bili naznanjevali mir. Znamo tudi, da so bili naši poslanci vedno pripravljene za pošten sporazum. Odvisno je torej povsem od dispozicij, ki vladajo v italijanskem taboru: hočejo-li mir ali vojno! Da se je v italijanskih vrstah v Istri v zadnjem času izvršil velik preobrat, treba priznati brez druzega. Do lanskega leta je šla vsa oficijelna italijanska politika v Istri le za tem, da se zunaj obrani vsaj fikcija o izključno italijanskem značaju dežele. S tem, da so sprejeli lanakoletno volilno reformo, so Italijani priznali sami, da je to vrhno načelo njihove dotedanje politike — bankrotiralo za vedno. Z vnaprejetjem volilne reforme so se Italijani de facto odpovedali enkrat za vselej načelu o izključno-italijanski Istri.

A kaj sledi iz tega z neizprosno logiko? Nu — kaj druzega, nego da se morajo Italijani odpovedati za vselej misli na italijansko nadvladje v deželi istrski! Za pametnim A mora slediti logični B! Tisto mirneje razpoloženje med poslanci in italijansko javnostjo Istre, ki je g. deželni glavar Rizzi konstatuje — kakor se zdi — res z zadoščanjem, ne bi nič koristilo, ako ne store poklicani voditelji italijanske oficijelne politike v Istri odločilnega koraka s programatično izjavo, da za bodoče ne zahtevajo Italijani istrski druzega, nego garancije, da bodo mogli živeti poleg slovanske večine kakor enaki poleg enakih!

Nu, tudi po enuncijacijah dra. Rizzija v „Neue Freie Presse“ je dovoljeno domnevati, da se Italijani v Istri počasi bližajo spoznanju, da še najbolje jamstvo za svojo

Izmuznila se mu je ter tekla v kuhinjo, kjer jo je zopet vjel ter poljuboval baš pred nosom smeječe se kuhinjske dekile, katera je v nagrado za to, da je kuhala mleko po ognjišču mesto v loncu, in da jima je do sledno prinašala na mizo belo kamenje mesto na mehko kuhanih jajec, dobivala skromno mezdo petih kron mesečno.

Sobi, v katerih sta prebivala bili ste dosti veliki in lepi ter svetli — solnčni žarki odbijali so se na pobeljenih zidovih nasproti na dvorišču, toda pohištvo je bilo nepravilno, bilo je poznati na njem, da je vkup nanašeno iz vseh koncev sveta.

Toda kaj na tem, da jima je jedna soba služila za salcu in za obednico! Zato je pa bila spalnica razkošna, z rudečim podnebjem nad posteljama in prebarvanim umivalnikom, izgledajočim kakor da je nov. Nazivala sta svoje stanovanje malim gazdom. Bilo je visoko, ravno pod streho in vsakteri njiju je pripomogel zanje po svoji moči.

Na pomlad je začela mlada gospa očitno bolehati; bila je bleda in imela črno obrobijene oči.

Toda kmalu je okrevala.

Prehitro je bila tekla po stopnicah; stari kontrolor je hvalil Boga, ki čuva paznika očesom osebnost nad ptici na polji. A soprog je plakal pri postelji soprogini, preklinjal te stopnice ter jo nosil iz početka v naročju.

(Zvršček pride).

lastno narodno ekzistenco in politično dejstvo si utrjavajo s tem, ako odnehajo od dosežane boja v znamenju najkrajnjeje intrinzičnosti, ki je pač absorbiral vse njihove sile, ne da bi bilo ni najmanj nade za uresničenje ciljev, ki jih je imel ta boj — da začne z realno politiko, ki modro računa s tem, kar je! Tako dano in nespremenljivo dejstvo je: ekzistenca slovenske večine v Istri!

Dočim so bili Italijani istrski do lanskega leta izključno gospodarji dežele, se je položaj po volilni reformi spremenil v toliko, da so si Italijani pač še ohranili številno večino v deželni zboru in odboru, torej prvenstvo na upravi dežele. Toda to prvenstvo je omejeno tako, da so Italijani danes v resnici le še prvi med dvema enakima v deželi.

Terdenca vse italijanske politike v deželi je šla pred volilno reformo po poitalijančevanju. Z vsprajetjem volilne reforme so sami priznali, da je njihova narodna moč absolutno nedostopna za poitalijančenje dežele, ki je po večini slovenska. Gospodje so rekli A, in naravna posledica je, da morajo reči sedaj tudi B. Odgovorili so se ideji, da se jim posreči poitalijančiti deželo, odgovorili se morajo tudi misli na poitalijančevanje posamičnih slovenskih občin ali vasi. Ako vsprejmejo Italijani to vrhovno načelo za podlago bodočim pogajanjem, smo uverjeni, da pride do sporazuma. Mi nismo še nikdar mislili na to, da bi poslovanili tudi le eno samo italijansko družino; a ravnotako nočemo in ne bomo dopuščali, da bi se tudi v bodoče še naši ljudje poitalijančevali.

Sicer bo pa še prilike, da spregovorimo o kompromisu, ki naj bi napravil definitivno konec nerodnim bojem v deželi, ter postavil temelje, na katerih bo možen miren razvoj obeh narodov, živčih v deželi.

Ali jeden nujen nasvet jim moramo dati že danes. Ako je istrskim Italijanom res do pomirjenja v deželi, ako jim je res do tega, da navstane med obema narodnostima razmerje, ki bo le na korist — materijalno in in etično — za oba naroda; morajo se odločiti za korak, ki jim ga mi tu nasvetujemo. Če tega ne store, se bodo vse dobre dispozicije med njimi sproti sušile in venele. Kar morajo storiti, je: emancipirati se morajo od tržaških sugestij. Naj jim bo Trst kulturni centrom, naj jim bo socialni centrom, ali Trst kakor politični centrom avstrijskih Italijanov je naravnost poguben za njih same. Tu vplivajo na politične dispozicije elementi, ki združujejo slepi fanatizem z nebotično ignoranco ozirom na faktične razmere zunaj v provinciji. Tisti milje intrinzičnosti „idejlov“, utopij, v katerem se gibljejo oni sami v Trstu, — si domnevajo tudi v deželi istrski. Domnevajo si, da tudi vse Istre — kakor njih samih — najgorečnejša žilja je po neki „odrešitvi“ iz nekega jarma. Res je sicer, da večina prebivalstva Istre hrepeni po odrešenju. Ali to ne iz tistega, le iz Trsta ven razglaševanega „jarma“, marveč iz jarma političnega ziatema, ki mu je ravno Trst dajal inspiracije, vpadbuje in — ukaze. To pa je tisti politični Trst, v katerem pamet in razodnost nimata besede, ampak le sovražstvo in slepota.

Kako pogubonosno je vplivanje tega Trsta za Italijane same, nam eklatantno kaže križevi pot italijanskega vseučilišnega vprašanja. Tirolski Italijani bi hoteli že davno nastopiti pot pameti, tudi z goriškimi in istrskimi Italijani bi se dalo sledajoč govoriti. Ta pot pameti bi bilo lojalno paktiranje se Slovani. Po tej poti bi morda že imeli italijansko vseučilišče. A kdo križa vse te dobre dispozicije? Vplivi iz Trsta — tržaško-italijanski „Ne“, ki se postavlja na brezpametno stališče, na stališče blaznežev!

Zato pravimo še enkrat: ako je istrskim Italijanom res do spoznanja in miru v deželi, morajo svoje postopanje emancipirati od tržaških vplivov!

Italijansko socialističen glas o naših razmerah.
„La Giustizia“, glasilo socialistov v Reggio Emilia na Laškem, je prinesel nedavno iz peresa A. Storchija zanimivo razpravo o naših tržaških razmerah ozirom na zadnje vclitve v tržaški mestni svet.

Do zdaj je vladala — začena dopisnik — v Trstu znana oligarhija italijanskih nacionalcev proti nezastni manjšini šestoro Slovencev. Dolej je bila uverena vsa Italija, da v Trstu bivajo samo Italijani. Ali temu ni tako. Posebno delavski stan se je namnožil neprestanim prihajanjem slovenskega življa iz bližnjih pokrajin. Vsa ta masa slovenskega ljudstva je bila pritegnena in privabljena po neprestanem naraščanju mesta in razvoju na polju industrije, po množičnem se delu v tovarnah, v svobodni luhi in drugod, po neprestani gradnji hiš in odpiranju novih ulic itd. Znano je, da je v Trstu največ slovenskih zidarjev, pekov, kramarjev, a tudi drugih, posebno malih trgovcev je mnogo.

Socialistična stranka se je morala — nadaljuje člankar — organizirati le na internacionalni podlagi, da bi s tem oslabil oba narodni stranki: italijansko in slovensko. Na volitvah je hotela socialistična stranka prva odtisniti tisto „špansko steno“, za ka-

tero so bili skriti mestni Slovenci, in ki se je je italijanska kamora tako skrbno izogibala, boječa se, da se razkro i.

Sicer italijansko meščanstvo ni moglo zabraniti, da ne bi v mestnem svetu sedeli tudi Slovenci. Toda ti bi se imeli za vse čase omejati le na zastopstvo okoličanskih volilcev in Italijani so se tolažili, da mesto Trst postane čisto italijansko. Obenem pa je ista italijanska buržuazija neprestano vabila na stotine in tisoče slovenskega elementa, ponuja mu najtežja dela in ga tako izkoriščala v svoj dobiček . . .

Doleždo svojemu programu so bili socializati v svojo lastno korist primorani, da so postavili v mestu tudi dva slovenska kandidata. In kamora, da ni tako zaljubljena sama vase in tako prepotentna, bi bila lahko uvidela, da ti kandidaturi nista naperjeni proti italijanskemu bloku, pač pa klin v slovensko narodno stranko v Trstu!!

Ali — tako jim kriči na uho dopisnik: „Procurino di capire le bestie e gli idioti che urlano contro il mio „tradimento“!“

Dva slovenska delavca v občinskem zastopu, voljena v mestu? Nikdar — devištro italijanstva Trsta bi bilo onečasteno za vedno!

Tako so zavračali, ali dopisnik jim odgovarja: In vendar ne boste mogli potlačiti Slovencev. Oni ostanajo in vam naraščajo vidno pred očmi!

Ona dva internacionalca — ako bi bila izvoljena — bi morala pobijati narodnjake lastne krvi, ki so največji nasprotniki kamore. Ali kamorist odgovarja: To nam ni mar!

Na tak način hoče — izvaja nadalje socialistično glasilo — tržaška politika vzdržati taktiko noja, skriva glavo v grm, da le ne bi videla — resnice. Kamora nadaljuje v sleparjenju same sebe in občinstva, izlasti pa vara zaželjeno ljubo Italijo. Temu, da taje, da v Trstu žive Slovenci, dočim jih dan na dan vsprejemajo na delo, samo da se živimi okoriščajo — mora biti končna posledica, da se italijanstvo Trsta potopi v slovenski masi.

Od kdaj je začela ta nevarna slovenska invazija v Trstu? Dopisnik odgovarja:

Italijani tožijo: vi socialisti ste sovražniki italijanstva, ker se svojo mednarodno politiko pospešujete slaviziranoje Trsta. To pa je njihova obtožba, ki jo Italijani stalno lučajo socialni demokraciji v obraz. Čitajte take tožbe, bi človek menil, da so socialisti sami privabili Slovence v mesto. Resnica pa je — pravi Storch — da prihoda slovenskega elementa je iskati v davnih stoletjih, v časih, ko so Benetke gospodovale nad Jadranskim morjem na obeh obrežjih in so bili Benetčani v vednem prepiru s Tržačani radi kupčijske konkurence.

(Pride še.)

Konferenca klubovh načelnikov.

Danes se sestanejo na Dunaju načelniki akoro vseh v državnem zboru zastopanih strank. V zadnjem hipu so bili v akocijo, ki gre za tem, da se pripravijo ugodna tla za mirno delovanje v državnem zboru, pritegnjeni tudi socialni demokracije. Ker je načelnik socialno-demokratskega kluba poslanec dr. Adler odsoten, se vdeležijo konference njegov namestnik, posl. Pernerstorfer.

Kakor se javlja, bo predmet posvetovanj tudi posvetovanje o finančnem položaju posameznih dežel, o čemur pride v razpravo samo ob sebi tudi vladni finančni načrt. — Koncem tega leta preneha oprostitev doklad na osebno-dohodninski davki in s tem tudi pravica dežel do enega dela dohodkov tega davka.

Priznavamo, da bi bilo v interesu dežel in ljudstva, ako bi parlament deloval. Vendar priporočamo našim poslancem, naj bodo previdni. Brez zdatnih koncesij — nikakega parlamenta! To mora biti naše galo!

Italijansko vseučiliško vprašanje. Sporazumljenje med Italijani in Nemci?

Te dni je prinesla dunajska „Die Zeit“ in za-njo mnogo družih listov vest o nekih — kakor se je naglašalo — srečno vspelih pogajanjih med Italijani in Nemci ob poradovanju tržaškega namestnika samega. — Glasom te vesti je došlo do sprazumljenja v smislu, da Italijani privole, da se v Trstu osnuje še en nemški gimnazij in da bo trgovska akademija, ki je doslej le laška, laška in nemška, zato pa Nemci ne bodo več nasprotovali osnutju italijanskega vseučilišča v Trstu.

Od več strani nas vprašujejo, zakaj nismo odločno nastopili proti takemu, Slovane jednostavno prezirajočemu reševanju italijanskega vseučiliškega vprašanja? Odgovarjamo, da se nam navedbe v navedeni vesti dunajskega lista zde tako gorotne, da jim jednostavno ne moremo verjeti, dokler ne bodo potrjene od avtoritativne strani načinom, ki ne bo dopuščal nikakega dvoma.

x Razkol v laški liberalni stranki na Goriškem.

Pred tednom smo poročali o razkolu, ki je grozil istrskoti v laški liberalni stranki in ki mu provzročitelj bi naj bil dr. Marani. To vest ni prinesel noben goriški list; a da

je bila naša informacija točna, kaže to, da je v soboto od nas napovedani razkol javno izbruhnil.

V soboto je namreč dr. Marani, ki je vodja laškega liberalnega kluba v deželni zboru ter deželni odbornik, podal demisijsko kakor deželni odbornik. — Čuje se, da je ob enem odložil vse časti, ki jih je zavzemal v raznih javnih zastopih. Ta dogodek je dalekosežnega pomena in vzbuja senzacijo v laških krogih. Laški liberalci pa so naravnost konsternirani.

Govori se celo, da se Marani pridruži forlanski ljudski stranki, kar bi pomenjalo za Pajerjevo stranko pravo katastrofo. Radovedni smo, ali ostane dr. Marani pri svojem sklepu, in ali ga ne bodo skušali liberalci zopet pridobiti za stranko s kakimi izdatnimi koncesijami. Na vsak način prede Pajerju tako huda, kakor merla še nikdar v njegovi politični karijeri. Vidi se zopet enkrat, da vsako nasilje traja do gotovega časa, in da vsakemu nasilju mora slediti kakor naravna posledica odpor. Nekdaj vsemogočnemu Pajerju mora biti sedaj ob 80-letnici kaj težko pri srcu . . .

Nekdaj tako slavno „duce supremo dell'italianità“ je moral v zadnjem zasedanju deželnega zbora poseči po obstrukciji, da se je rešil vsaj navidezno poraza. — Danes pa ga zapuščajo nekdanji najvzvetejši osebni pristaši kakor zapuščajo podgane potapljačočo se ladijo . . .

Sic transit gloria . . .!

Dnevne vesti.

Odlikovanje. Ravnatelj tuk. polic. ravnateljstva dr. Alfred Manussi pl. Montesole je dobil viteški križec Leopoldovega reda.

Odgovor kol. kluba „Sempre avanti.“ — Tržaško kolesarsko društvo „Balkaa“ je večerjalo ob predsednika kol. društva „Sempre avanti“ izjavo, ki se glasi: . . . „izjavljam da je preiskovalna komisija doznala, da se ni nihče izmed členov društva izjavil, da so bili slovenski kolesarji, ki so na dan dirke trošili žeblice ob prog.“

„Piccollova“ in drugih sorodnih mu listov lumparija je sedaj končno in definitivno razkrinkana. Gospoda na namestništvu pa prosimo, naj si to izjavo dobro zabeležijo.

Narodni fanatizem v mestni bolnišnici. Sinoči je prišel v naše uredništvo neki slovenski delavec in nam je pripovedoval tresoč se od jeze:

Moja žena je bolehalo že kake tri tedne. Včeraj, v nedeljo, pa jej je bilo tako hudo, da je zdravnik okoli poludne odredil, naj jo nemudoma prepeljemo v bolnišnico. Bilo je okoli 1. ure in pol, ko sem se zglasil v vsprejemni pisarni v pritličju bolnišnice s potrebnimi dokumenti se zdravniške postaje. Poslujoči uradnik me je vprašal, koliko let mi je? Ker sem pa odgovoril v slovenskem jeziku, se je razljutil in zakričal: „Va in malora p... di ščavo!“ Tako nezasišano žaljenje me je tako razjezilo, da sem zbežal, ne da bi se bil poslovil od svoje žene.“

Taki izbruh narodnega fanatizma na mestu, kjer bi moralo vladati le umiljenje in človekoljubje, so žalosten znak podivranosti. Naravnost v sramoto so za mesto, ki se hoče ponašati z neko civilizacijo, v prvi vrsti pa za zavode, ki hočejo, da se uvrščajo med humanitarne.

Kedaj se vendar vodstvo bolnišnice zave, v kakem nasprotstvu so taki izbruh narodnega sovražstva z vzvišeno nalogo javnih bolnišnic?!

Razpisani službi. V področju c. kr. primorskega finančnega ravnateljstva in na dekliski državni in meščanski šoli v Trstu sta razpisani službi uradnega sluga.

Nečuvčen škandal na železniški postaji v Repentabru. — Pišejo nam: v „Edinosti“ je bilo že mnogo pritožb o surovosti uslužbenec c. kr. državnih železnic, seveda v prvi vrsti onih, ki nam jih c. kr. železniška uprava pošilja iz nemških krajev. A škandal, ki se je v nedeljo zvečer pripetil na postaji v Repentabru, — presega že vse meje.

Ob 8,ih 38 m. smo pričakovali na pravkar omenjeni postaji zabavni vlak. Ko je ta dospel nismo mogli vsi vstopiti. Hoteli so nas spraviti v voz prvega razreda, a na to se je oglašila neka germanška duša in zavpila: „Diese Leute wollen wir nicht hinein, es ist kein Platz mehr.“ (Teh ljudi nečemo več ntri, ni več mesta.“) Seveda je sprevodnik ubogal osebito izvoljenega naroda in zaprl vrata pred našim nosom. No, Slovenci smo pač . . .

Nato so nam odkazali voz za zaboje, in ravno ko smo bili s prvim korakom v vozu, se je železnica jela pomikati naprej; čudo, da se ni pri tem ali drugem vozu zgodila kakka nesreča. Ljudstvo je bilo razburjeno, ker je okoli 50 njih moralo ostati na postaji, nedobivši prostora. Svoji ogorčenosti so zaostali dali duška z vzkliki: „Škandal, to je pravi škandal!“ Na to razburjenje se je oglašil postaje-načelnik ter se je s svojo nemščino drl nad ljudni. To je bilo olje v ogenj. Mnogi se je še bolj razburila, nakar je postaje-načelnik poklical železniške uslužbenca na pomoč da so mu pomagali pehati občinstvo. Pri tem se je posebno odlikoval neki galantni gospodiček imenom Andrej Turk. Ta je namreč najhujše porival množico nasaj in pri tem vrgel g. Oparo, posestnika iz Rocola na tla. Počasi

se je ta pobral, kajti mož je že v letih in še precej rejen. Komaj se je dvignil ga je že Turčkova pest zopet podrla na tla. Žena je branila svojega soprega in vprašala, s kako pravico da ga pretepaio. — Razljuteni Turk pa jo je zgrabil za vrat in tudi njo z vso močjo tebehnil na tla. Da ni bilo nekega gospoda, padla bi bila z glavo ob steber, ki podpira streho.

Na to je postaje-načelnik brzojavil na Opeško orožniško postajo po orožnika. Med tem so nekateri zahtevali pritožbeni zapisnik. Dolgo se je postaje-načelnik obotavljaj in hotel prej zvedeti, radi česa se nameravajo dušičniki pritožiti, kar je seveda prav dobro vedel. —

Ko je bilo to končano, je primarski orožnik iz Opčin in po kratki izjavi načelnikov (bila sta namreč 2) je orožnik uklestil oba soproga Opars in še dve drugi osebi, ki ste prej rekli, da je tako postopanje nesramno.

Vse štiri vezane aretirance so spravili v medtem došli tovorni vlak ter jih v spremstvu orožnika odpeljali na Opčine. Ko so bili omenjeni štirje v vozu, je prišel gori omenjeni uslužbenec Turk, se jim rogaj in jih zasmehoval, če: „Zdaj skačite, če morete!“

Dospetvi na Opčine je aretirance zašilšal po veljnik orožniške postaje ter jih ob 12^{1/2} uri ponoči izpustil na svobodo. Omenjeni aretiranci si hočejo poiskati pravice pri sodišču.

Za danes priobčujemo ta suha dejstva brez vsakega komentarja.

Obletnica razvitja zastave „Del. podp. društva.“ To naše čestitljivo društvo zavednih in svojemu rodu neomajno zvestih delavcev je slavilo v nedeljo svoj tradicionalni, vsakoletni praznik na tradicionalno — časten način. Za vzhajajočo svojo zastavo, s katero je spojenih toliko častnih zgodovinskih reminiscenc, in z godbo na čelu so člani pod vodstvom svojega predsednika, profesorja in drž. poslanca M. Mandiča, ponosno in samozavestno korakali v lepem sprevodu do cerkve sv. Antona novega, kjer se je darovala, kakor vsako leto, sv. maša ob navzočnosti mas, ki so polnile veliko cerkev. Pri maši je peval zbor čitalnice pri sv. Jakobu kaj lepo in ubrano in nam je — po priporočilu nekega pevskega strokovnjaka — pohvalno omenjati čisto in razločno izgovarjanje tekata.

Na povratku od cerkve do sedeža društva v „Narodnem domu“ ipa je bil sprevod naravnost impozanten in vse ulice in vsa okna so bila natlačena gledalcev. Vse se je izvršilo v najlepšem redu, ni najmanja neprilichnost ni motila tega dela slavnosti, da si so neki laški listi dovolj jasno pozivali na — nekaj drugega.

Popoludanska slavnost se je vršila na vrtu „Konsurnega društva“ pri sv. Jakobu ob veliki udeležbi, kolikor je bila sploh možna po danih prostorih.

Oficijelni del programa sta izvrševala sv. Ivanška godba in pevski zbor čitalnice tako zadovoljivo, da je vladalo najvselejše razpoloženje med udeležniki. Velikim navdušenjem in živio-klici je občinstvo pozdravilo mnogoletnega in za društvo prezaaluznega profesorja Mandiča, ko se je pojavil na odru, da spregovori kratek, dnevu primeren govor. Uvodoma je omenjal, kakdo se je ta naš tradicionalni praznik nekako slavil v veliko večih prostorih in demenzijah. Ti časi so minoli in mi se moramo tega — le veseliti. Nekdaj je bilo to društvo edino slovensko društvo, ki je prirajalo velike zabave. A danes — koliko jih je. Napredovali smo pač vsestranski.

Govornik je v toplih besedah vzrekel zahvalo členom, da so ostali zvesti temu svojemu društvu, svoji razgrzniti sicer, ali ravno zato častiljivi zastavi. To društvo je slej kakor prej neizmerne važnosti ne le za naš delavski stan, ampak za tržaško Slovenstvo sploh. Slej kakor prej je naša delavska masa tiata široka podlaga, na kateri stoni vsa slovenska pozicija v Trstu. Kajti važnost tega društva ni le v tem, da deli podpore v smislu pravil, ampak tudi v tem, da širi nabrazbo, skrbi za moralno vzgojo in s tem utrja slovenske značajel (Tem besedam je sledil vihar, dolgo trajajoč aplavz.) Govornik je v zaključku zaželel „Delavskemu podpornemu društvu“ živi, rasti in razcvitaj se!

Godba je zazvirala narodno himno, a občinstvo je priridilo govorniku prisrčno ovacijo.

Tudi po oficijelnem delu je trajalo veselje dalje, ki je je povečevalo tudi društvo „Iirija“ krasnim pevanjem. Ko je naš poročevalec odhajal, so bili še vsi prostori natlačeni rajajočega občinstva.

Res častno je proslavilo naše „Delavsko podp. društvo“ ta svoj tradicionalni praznik. Armada njega členov mu je ostala zvesta, a mi želimo s predsednikom, naj raste in se množi!!

Na slavnost pevskega društva „Vesella“ v Šklednju, ki se bo vršila v nedeljo dne 29. tek. m. so se prijavila nadalje sledeča brataka društva: 10. Pevsko društvo „Adrija“ v Barokovljah korporativno z zastavo. 11. Bralno-pevsko društvo „Vodnik“ iz Doline po deputaciji z zastavo. 12. Bralno-pevsko društvo „Prešern“ iz Boljunca po deputaciji z zastavo. 13. Bralno-pevsko društvo „Slavec“ iz Riomanj korporativno. — Vsporid priobčimo v teku tega tedna.

Prijateljem planinstva. Ajdovsko-vipavska podružnica slov. plan. društva priredi v nedeljo dne 22. t. m. izlet na Zeleni Rob v trnovskem gozdu. Ta točka je morda jedna najlepših in zanimivejših ne le, kar jih nam audijo naše planine, ampak planine sploh. Dostop je ne le jako lahek, ampak naravnost prijeten. Iz Predmeje na Dolu rabi se po izključno gozdni poti 2. uri peš. Pot vodi le malce nazgor.

Pred jednim mesecem napravila je ajdovsko-vipavska podružnica „Slov. plan. društva“ na najlepši točki lepo verando, s katere vži-vaš kraven razgled. Navpično pod teboj rasprostira se kakih 900 m nižje trebuška dolina pred seboj pa gledaš julijske in tavinske alpe, z vsemi njih vrhovi, kakor naslikane.

Vsi prijatelji planinstva vabljeni so torej na ta izlet.

Odhod iz Ajdovščine, kamor se lahko doseže z vlakom ob 3:42 pop.

Pasji dnevi! Prejeli smo: Kakor vsako leto so tudi letos nastopili takozvani pasji dnevi. Vročina je neznoša. Vse to pa nam ne škoduje toliko, kolikor našim sovodom Lahom. Osi so postali nenavadno občutljivi, kar ste precejšnjim delom provzročili vi gosp. okolo „Egipci“. Skoraj sleherni dan jih (revštel) izzivate z raznimi „predržnimi“ noticami in članki in ni torej čudo, da se ti nadpoštenjaki vznemirjajo in postajajo nervozni! Portorose, Gradež, Trst, Gorico in kdo ve še kaj si vi vse privajate! „Piccolo“ pravi, da celo Palermo in druga laška mesta! Ko si osvobodite vse, česar vam vaša velika arca žele, da pojedete v — Afriko!!

Meni se ti ljudje skoraj smilijo! Osebito pa so vredni sočutja zato, ker sedaj v pasjih dneh, tako lepo skrbe za zabavo nam in vsem onim, ki mislijo z nami, dočim prijatelji pri „Piccolu“ razburjajo svoje somišljenike do akrajnosti.

Trst, Gorica, Gradež, Gradišče, Tržič, Koper (s svojo Bosedrago) itd. nosijo res slovenska imena, kar je znakom, da so jih ustanovili Slovenci, ali to je bilo že zdavnaj! Ker so pa prišli v poznejši dobi Lah in izpodrinili naše pradede ter se polastili teh slovenskih zemlja — nimamo (po mnenju Italijanov) mi nikake pravice do teh mest in zemlja! Moje mnenje je to, da mi se svojim političnim in gospodarskim povzdiganjem slej ali prej dobimo te zemlje nazaj; ker pa se to ne zgodi tako naglo — naj naši sosedi živa lepo v miru in naj si ne gronijo že sedaj sladkih uric, ki jih uživajo na naših zemljah!

Slovenski jezik na finančnih oblastih. — V veži finančne direkcije v Trstu je pribit razglas, ki se glasi dobesedno tako-le:

„Razglas.“
Za poterdilo veljavno doplačanega zneska bodi si neposredno ali pa pristojbinski, mora imeti pobojna pečata uradnega pečata tudi podpis sprejemnega donararicarija.“

Brez komentarja!!!! Očividec.
Amerikanska korčeta. Komandant ameriške šolske ladje „Itaska“ je včeraj šel na obisk v mestno pisarno. Sprejel ga je drugi podpredsednik dr. Daurant, ki je potem vrnil vrnito.

Tržaška mala kronika.

Neznana smrt. Včeraj ob 12.30 je komizijonar s kolonijalnim blagom G. Albert Luzzatto, stanujoč v ul. Belvedere št. 4 kmalu po kosilu padel v nezavest. Zaposlili so takoj zdravniško pomoč, ali pred ko je prišel zdravnik, je bil Luzzatto že mrtev. Pokojnik je bil jako znan v muzikalnih krogih kakor dober diletant violončela.

Nagla smrt. — Sodarju Antonu Pipan, staremu 44 let, stanujoči v ul. del Vento št. 6 je včeraj ob 5. uri popoldne nakrat prišlo slabo. Pozvani zdravnik s zdravniške postaje ni mogel steti družega, nego, da je konstatiral smrt. Pipana je zadela kap.

Velika nesreča na delu. Včeraj popoldne je 30-letni težak Angel Šoster, stanujoč v ulici Pauliana 12, razkladal v svobodni luči v vagona zaboje. Nakrat je pa krivo stopil in mož je s težkim zabojem padel na tla na glavo. Nesrečnež je bolesto zaječal in se oneavestil. Pozvani zdravnik z zdravniške postaje je ugotovil, da si je Šoster močno pretresel možgane in si brčkone zlomil zatilnik. Z ambulačnim vozom so ga prepehljali v bolnišnico. Malo je nade, da bi okreval.

Solnarica. Julija Banko, stara 42 let, stanujoča v Barkovljah št. 491 je včeraj pri rojanskih obokih obolela na solnarici. Zdravniška postaja jo je spravila na dom.

Samomor. Gospod Henrik Fuchs, star 63 let, zaposlen v Dreherjevi pivovarni, se je v nedeljo podal na pokopališče, kjer se je vatretil v sence. Spravili so ga v bolnišnico, kjer je po noči umrl.

Koledar in vreme. — Danes: Liberat muč. Jutri: Helena ces. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 31°. Cels. Vreme lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: lepo, večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Vroče tendanca za nevihte.

Društvene vesti.

Nujen poziv pevcem (pevovodji) učitelj, dr. za Trst in okolico. Odbor za Volaričovo slavnost je pical našemu društvu, naj bi se tudi ono udeležilo te slavnosti in pri isti sodelovalo. Ker zna le pevovodja (g. Mahkota) — oziroma pevci — katere skladbe se je za to priliko odločilo, prosim, naj bi eden ali

drugi to naznanil „Odbora za Volaričovo slavnost“ v Koba idu. O tej priložnosti vabim tudi druga društva in posameznike, da se nam pridružijo ter polete z nami v prijazni Kobarid na omenjeno slavnost, ki se bo vršila dne 8. sept. t. l.

Odbor „Delalskega podp. društva“ se najiskrenejše zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da se je slavnost obletnice blagoslovljenja društvene zastave tako častno izvršila. Posebno se pa zahvaljuje članom N. D. O. na obilni udeležbi tako na jutranji, kakor pri popoldanski slavnosti, kakor tudi ugodnemu pevskemu društvu „Čitalnice“ pri sv. Jakobu in vrli sv. Ivanski narodni godbi, ki je pod vodstvom svojega kapelnika Sušelj; Avguštinova res izborna svirala tako na dopoldanski kakor popoldanski slavnosti in jo tem potom priporočamo vsem bratskim društvom.

Pri blagajni so preplačali vatopnino sledeči gg.: prof. Mandić K št. 2, dr. Brčić K 1.50, Cetnić 50 st., Prelec Stefan 50 st., Čretnik 50 st., N. M. 70 st. Srčoa hvala!

Trgovsko-izobr. društvo v Trstu. Nocoj odborova seja. Radi izredne važnosti so odborniki in njih namestniki naprošeni, da se seja gotovo udeležijo.

Glazbeno društvo „Trst“ opozarja vse tamburaše in tamburašice na vajo, ki se bo vršila v terek ob navadni uri v društvenih prostorih. Istotako se obrača do gg. pevcev in pevk, da se gotovo udeležijo vaje v sredo v čim večem številu. Bliza se čas veselice. Zato delujmo na to, da nastopimo v čim večem številu. Širimo torej misel, ki jo goji društvo. Zato vabimo tudi one, ki imajo veselje do glabe ali petja, naj se vpišejo v društvo.

Pevsko društvo „Ilirija“ od sv. Jakoba priredi v nedeljo dne 22. avgusta t. l. na vrtu „Konsumnega društva“ pri sv. Jakobu ob 4. uri popoldne veliko vrtno veselico s petjem, godbo, šaljivo pošto in tombolo. — „Ilirija“ je eno najdelavnejših pevskih društev v Trstu, ki se vnikdar rado odzivilja vsakemu pozivu za sodelovanje. Zaslučuje torej, da se tržaško občinstvo mnogoštevilno udeleži gori naznanjene pevске slavnosti. Posebno pa pričakujemo od strani našega vrlega delavstva, da ne izostane. Dovoljujemo da je bil izlet na slavnost „Slavca“ v Ljubljani spojen z velikimi troški, v katerih pokritje prosimo podpore.

Odbor pevškega društva „Ilirija“ vabi vse g. ce pevke in g. pevce da se ta teden vsak večer udeležijo rednih pevskih vaj točno ob 8. uri zvečer. Uljudno so vabljeni tudi vsi bivši g. pevci.

„Čitalnica“ pri sv. Jakobu. Danes se bo vršila razdelitev vlog nove igre. — Dramatični diletantje so vabijeni, da pridejo ob 8.30 uri v društvene prostore.

Kolesarji! — Prihodnje nedeljo vsi v Vrtojbo! — V nedeljo, dne 22. t. m. priredi kolesarsko društvo „Vrtojba“ veliko kolesarsko slavnost in dirko, na kateri sodelujejo vsa goriška kolesarska in razna pevška in sokolska društva.

Naše društvo je prijavilo udeležbo dirkačev: Jos. Benko, Viljem Maroli, Just Rak, Ciril Šmid in Ivan Šjiler. — Po dirki se na veseljem prostoru razdele nagrade.

Apeliramo na vse člene, da se v čim večem številu udeležijo tega izleta. Geslo vsakega naj bo: „V nedeljo v Vrtojbo!“ — Kolesarski „Zdravo!“ Odbor Trž. kol. dr. „Balkan“.

Nar. delav. organizacija

Podružnica konsumne zadruga členov N. D. O. V nedeljo dne 15. t. m. vršilo se je v prostorih N. D. O. posvetovanje zadrugnikov „Kons. zadruga“ radi otvoritve novega skladišča. Predsednik kons. zadruga, tov. Može Peter, je oznočil v kratkih potezah potrebo, da se zadrugnikom, ki stanujejo v okrajih Štorkla, Belvedere, Rojan, Greta in Barkovlje, otvori novo skladišče. Opozarjal pa je na to, da doseđanje število zadrugnikov v

Obrtnijs. društvo v Barkovljah
vključena zadruga z neomejeno zavezo

VABILO
na
izredni občni zbor
ki se bo vršil
v poned., 30. avgusta t. l.
ob 7. in pol uri zvečer v društvenih prostorih.

Dnevni red:
1) Prememba društvenih pravil.
2) Slučajnosti. **ODBOR.**

Michele Zeppar, Trst, ul. S. Giovanni 6 in 12

TELEFON šte. II-85.
s podružnico v Zadru

Zaloga
majoličnih peči in
štedilnikov (Sparherd)
lastnega izdelka.

Edino zastopstvo tovar.
majoličnih peči: Carl
Mayer's Söhne, Blansko

Izbera plošč
za stene kakor tudi
za štedilnike.

Majolič. pečl izdelane za
trajen ogenj, uporabljivo
tudi na plin.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in dr.
se je preselilo na
Corso št. 49 (Piazza Goldoni)

z bogato opremo za
vsakovrstni pogreb.
in prodajalnice mrtvaških
predmetov in vsakovrstnih
vencov iz umetnih cvetlic
perle, porcelana itd. itd.

Velika zaloga:
voščenih sveč.

Prodaja na deb. in drobno.

Mnenje gospoda L. Hoffer-ja plem. Sulmthal
profesorja propadevtike na graškem vseučilišču.

Gosp. J. SERRAVALLO **Trst.**

Rabil sem Vaše **Železnato Kina-Vino Serravallo (Vino di China Ferruginoso Serravallo)** v raznih slučajih malokrvnosti in šibkosti ter dosegel z istim vedno dobre uspehe, tako, da je morem vedno toplo priporočati.

GRADEC, dne 22. septembra 1895.

Prof. Dr. L. plem. Hoffer.

Pohišstvo **solidno in elegantno**
po zmernih cenah

Rafaele Italia
TRST — Via Maloanton

NOVI DOHODI. V dobroznani prodajalnici oblek
Alla città di Trieste, Trst ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Velika izbira moških oblek od K 14 do 44, deških od K 9 do 28. — Obleke za otroke od 3 do 10 let od K 2 do 16. Zaloga tu- in tuozemakega blaga za obleke po meri, ki se izvršujejo v lastni delalnici. Specijaliteta hlače, jop in srajc za delavce, po neverjetno nizkih cenah.

„Alla città di Trieste“ Trst, ul. G. Carducci 40 (prej Torrente)

Cement - Portland
„SALONA“
Družbe „SPALATO“
Anonimno deln. društvo cementa Portland SALONA.

Letni proizvod: 10.000 vagon.

IZKLJUČNI ZASTOPNIK
Leopold Feiner, Trst

:: Pisarna :: Zaloga Cementa
ul. Carradori 16 Riva Grumula 2
Telefon 605. Telefon 23-30

Zagrebska tovarna, tvrdke Henrik Francka sinov, v vsakem oziru novodobno urejena,
izdeluje svoje proizvode izključno le iz najboljših sirovin.

V Vaš prid bude, bodete li pri nakupovanju dajali prednost temu izvrstnemu proizvodu pravemu: **Franckovem: kavnem pridatku z mlinčkom,**
iz zagrebske tovarne.

st. Zaga V. Y 1102, 5-9 L V.

teh okrajih ne zadostuje, temveč je potrebno, da se jih čim več na novo prikladi, da bodo vsi zagravitljeni.

Po poročilu blagajnika g. Žiberna, ki je ob enem predlagal, da se najme novo skladišče v ul. Miramar, ker je bolj prikladno in tudi se ceneje, se je vnela daljša debata, v katero so posegli zadržniki Kumer Fran, Bufon, Skalak in slednjič g. dr. Jos. Mandić. Sklenjeno je bilo skoraj enoglasno, da se odpre novo skladišče v ul. Miramar, ter se pooblasti odbor „Kons. zadruge“, da ukrene čim prej vse nadaljne korake.

Tov. Mandić je predlagal, da se ozirom na razveseljivo doseganji vseh „Kons. zad.“ blagajnikoma gg. Žiberni in Cibic-u izreče zahvala in priznanje, za njihovo trudopolno in požrtvovalno delovanje, čemur so vsi navzoči zadržniki s ploskanjem pritrđeli.

Darovi.

— Za podruž. družbe sv. Cirila in Met. na Greti je nabral g. Lavrenčič v gostilni „Konsumnega društva“ v Rojanu K 441.

Vesti iz Goriške.

Nesreča. Anton Medvešek iz Soče je po neoprevidnosti padel po stopnicah. — Pri padcu si je poškodoval hrbtenico. V težkem stanju so ga preneali v goriško bolnišnico uzmiljenih bratov.

Razpisana služba vadniškega učitelja. — Razpisana je služba učitelja na pripravnici za srednje šole v Kobariču, ki se odpre početak šolskega leta 1909/10.

x O krmi. Valed suhe pomladi smo imeli letos v naši deželi z malimi izjemami slabo seneno košnjo. Posebno slabo stoji stvari na Krasu, kjer so razven pomladanske suše pritisnile še kobilice, ki so požrle travo do gola in popolnoma uničile krmski pridelek. Starega sena ni nikjer več; valed tega bo pomanjkanje krme v prihodnji zimi in pomladi še dosti hušje, nego v minulih letih. Zaradi tega je treba uporabljati vse pripomočke, s katerimi bi se lahko to pomanjkanje vsaj deloma olajšalo. V prvi vrsti moramo omeniti pridelovanje krmskih rastlin. Sejmo na njive, na katerih smo poželi žito, kolikor možno krmake rastline; to se naj zgori čim prej. Krmake rastline, ki jih lahko sedaj pridelujemo, so posebno sledeče: 1) Mešanica ovasa in krmke grašice, 2) zelena koruza (pitnik) in pa strniščna repa.

x Iz Medane. Ker so laški listi poročali o nekem tajinstvenem umoru v naši vasi in so pisali celo o krvni osveti, kakor je v navadi v Albaniji, hočemo pojasniti, kako stvar stoji. Pred dnevi sta se v neki krmni sešla Srebrnič Alojz in njegov bratranec, ki se piše tudi Srebrnič. Pila sta baje precej, in kakor je že navada, sta se sprickala. V prepričanju in jezi je dobil Srebrnič Alojz take rane, da je umrl. Ko je bratranec spoznal, kaj je storil, je utekel in žendarmarija ga išče; vendar je zginil brez sledi. Vas Medana je na glasu, kakor mirna, in mladina ni tako pokvarjena kakor drugod; zato vzbuja ta redek slučaj pravo presenečenje in ogorčenje v vasi.

x Za perutinarje. Kokoš, ki nese obilo jajc, se spoznava prav lahko na roži in bradi. Čim bolj temno škrlatnorudečo rožo in podbradek ima kokoš, tem boljša je in pridnejše nese; srednje in slabe kokoši imajo pa bledorudeče rože in podbradke, učesa pa umazano-bela in rumenkasto-rudeča.

x Zopet nezrelo grozdje. V soboto so zaplenili tržni nadzorniki neki ženci nad 30 kilogramov zelenega grozdja. Zaplenili so tudi mnogo nezrelega sadja, osobito hrušk.

x Trg za živino. Na trg za živino, ki je bil v Gorici v četrtek 11. t. m., je bilo privedenih 460 prašičev, okoli 400 volov in krav, 30 telet in 10 konj. Kupčija je bila živahna, toda cene so bile jako nizke.

x Vinska poskušnja na slovenski kmetijski šoli. V nedeljo dne 22. avgusta ob 10 uri predpoludne se bo vršila na tej šoli vinska poskušnja.

Deželni odbor je namreč naročil potom društva za varstvo avstrijskega vinarstva pri znamenitih trdkah zbirko nižje avstrijskih vin v namen, da naši vinogradniki spoznajo, kako se imajo vina pripravljati. — Ob enem se bodo pokušala tudi karakteristična domača vina. Na poskušnji bo predaval ravnatelj Štekelj o umnem kletarstvu. Ta dan ob 8. uri zj. bodo razkazovali udeležencem tudi šolsko kmetijo.

x Tatovi so udrli te dni v „Hilnteich“ v Rožni dolini, ter odnesli raznih reči za 100 Kron vrednosti. — O storilcih ni nikake sledi.

x Aretirali so nekega Karola Pavletiča, ki je baje napadel in pobil onega Uršiča, o katerem smo poročali, da so ga našli v nezavesti ležečega na mirenski cesti.

x Iz Renč. Iz naše vasi se podaja vsako leto mnogo zidarjev v svet. Prav mnogo jih gre v Ameriko, kjer si prihranjajo prav lepega denarja. V enem semem letu je prinesel domov neki zidar okoli 2000 K, prihranjenega denarja. Zidarji iz naše vasi so povsod na jako dobrem glasu, ker so jako pridni, izveščani in trezni delavci.

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. januarja do 11. avgusta 1909 je obiskalo Opatijo 26.934 oseb. Od 5. do 11. avgusta je na novo došlo 1569 oseb. Dne 11. avg. 1909 je bilo navzočih 4570 oseb.

Vesti iz Kranjske.

Demonstracije v Postojni. — Poročajo nam: Na nedeljski slavnosti v postojnski jami je po naročilu jamskega odbora sodelovala tudi puljska mestna godba, ki je svirala izključno italijanske komade. To je ogorčilo zbrane Slovence, ki so burno protestirali proti temu žaljenju značaja slovenskega kraja. — Okr. glavar pa se je pri tem vedel jako neaktivo in je celo branil, da bi Slovenci zapeli. Da celo živio-kioci so ga razburili. V mestu samem, kjer je ta dogodek izval veliko razburjenje, je prišlo do krasne in dostojne demonstracije pred Vilharjevim spomenikom, kjer je pevski zbor zapel slovenske pesmi, domača godba je pa igrala slovenske komade. Toliko postopanje jamskega odbora, kolikor predsednika istega, okrajnega glavarja, te že skrajno omalovaževanje slovenske narodnosti v srcu slovenske zemlje!

Gospodarsko društvo na Kontovelu

Ker se občni zbor, naznanjen za dne 15. t. m. ni mogel radi nepredvidjenih razlogov vršiti, odloži se občni zbor na dne 22. avgusta ob 9. uri predpoludne v društvenih prostorih.

Za „Gospodarsko društvo“ na Kontovelu: ANTON STARC, odbornik.

Bivši gostilničar član N. D. O. Josip Dodič naznanja slav. občinstvu in delavstvu, da je prevzel gostilno G. Petriča v ulici Valdirivo št. 38, kjer toči 4 vrste dalmatinskega vina ter prve vrste Krnovo pivo. Obračal bo vso svojo pozornost na točno postrežbo. 1419

Prodajo se moderne spalne sobe in ravnotako raznovrstno pohištvo ter sprejema naročila za vsakovrstna mizarska dela. — Majcen Miloš, mizar, Leo 2. 1403

Proda se radi seljenja pohištvo za sobe in kuhinjo, žimnice, divan in stenska ura. — Manzoni 4, pritičje. 1418

Nova sokolska obleka na prodaj. Naslov pove Inzeratni odtsek Edinosti. 1415

Dye vrednostni krasni sliko se prodasta. Ogledjod 10. do 5. pop. — Danilova, Piazza Leonardo da Vinci 1, mezzanin. 1421

Meblovano sobo se odda s 1. septembrom v ulici Commerce št. 11, III. 2000

Pri slovenski družini odda se krasna meblirana soba. Ulica Boccaccio 14, IV. nad. 1287

Išče se za neko parno žago, ki je zvezana z izdelovanjem zabojev zmoglen knjigovodja. Prednost imajo taki, ki so v lesni stroki izurjeni ter večji, poleg slovenskega ali hrvaškega, tudi nemščine ali italijanske. Nastop službe takoj: plača po dogovoru. Ponudbe z referencami naj se pošle na dogovor. Ponudbe z referencami naj se blagovoljivo pošle na Inzeratni odtsek Edinosti pod „Knjigovodja P. R. 1412“. 1412

Na plesišču pri „Stari Brestkvi“ ul. Belvedere avira Svetoivanska godba. Za obilen obisk se priporočata Krčmar in Godba. 1334

Odda se soba meblirana v ulici Ruggero Manna 11, v pritičju. 2090

Kopelji iz cinka, skoraj nove, se prodajo valed selitve za K 30.— Ulica San Vito št. 2 I. nadst. 400

Edina od c. kr. namestništva avtorizovana obrt za pokončavanje podgan, miši, lisic, krtoev in vseh mrčesov, stenec in vseh drugih živalic CARLO JENULL Delalnica in zaloga TRST, ulica Tessa št. 30 pritičje.

G. Levi Minzi & Co. Nova in bogata zaloga vsakovrstnega POHIŠTVA Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši uzorci. Trst, Via dei Rettori št. 1 Telefon št. 71 Romano IV

Zasebni dekliški licej trgovski kurz, gospodinjstva ljudska šola šolski sester v Trstu Izborna lega, krasen razgled na Adrijo, park in igrališče, moderno opremljeno poslopje: električna razsvetljava, kopališče, telovadnica. Učni jezik nemški, poleg tega francosko, angleško, italijansko in kurza za slovenščino in hrvaščino. Letna penzija 600 K; šolnina: za licej 160 K, za trgovski kurz 100 K, za gospodinjstvo šola 200 K, za ljudsko šolo 100 K. — S prihodnjim šolskim letom se otvorijo prvi 4 licejalni razredi. Na zahtevo se dopišljejo prospekti.

Cesare Levi urar in dragotinar Trst, Corso št. 41 se priporoča cenjenim odjemalcem, ker ima sedaj veliko izbero predmetov za darove: po jako zmernih cenah.

Odprlo se je novo veliko skladišče POHIŠTVA in tapetarij Paolo Gastwirth v ulici Stadion št. 6, Tel. 22-85 z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih oprav za stanovanja. — Zadnje novice te stroke. Zamore si vsakdo ogledati, ne da je primoran kupiti.

DANIELE PILLIN TRST - ulica Aequedotto 94 TELEFON 241 Velika zaloga gašenega in živega apna. Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

ANTON REPENŠEK knjigovez v Trstu, via Ceollia 9 priporoča slavnemu občinstvu svojo moderno urejeno delavnico, v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah. SVOJI K SVOJIM!

Hočete se prepričati? obiščite velika skladišča Marije ud. Salarini Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove (vogal Torrente) Alla città di Londra Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečak. kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavski obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). Specialteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Bogomil Pino bivši urar v Sezani ima svojo novo prodajalnico: ur v TRSTU ul. Vinc. Bellini 13 nasproti cerkve svet. Antona novega Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

A. Millovatz mehanična delalnica Trst — ulica del Trionfo 1 izvršuje vsakovrstna kovaška in mehaniška dela kakor tudi nikelovanje.

V Kazljah se priredi javni ples v nedeljo 22. avgusta na dvorišču gostilne „Dolgan“. Svira godbeno društvo iz sv. Križa. Preskrbljeno bo z jedjo in pristnim kraškimi teranom. Toči se tudi teran na osmihah. — Alojz G e e c in Ivan V r a n. 1380

Kdor se hoče zabavati ter pristna vina piti in sploh dobro potrežen biti — to vse proti zmernim cenam, naj prihiti k „Stari Brestkvi“ ulica Belvedere, kjer se prodaja kraški teran, vipavsko belo, istrsko črno vino, pivo, gorka in mrzla jedila. Za obilen obisk se priporoča J. Vidrih. (1332)

Prodajo se opeke in strešniki. — Via Sette Fontane 29. 1401

HOTEL „ABBAZIA“ Ulica Geppa št. 20, Trst (Piazza Caserma) popolnoma prenovljen in preskrbljen z vsem komfortom. Sobe od K 2.— naprej. Omnibus k vsakemu vlaku. Restavracija slov. in nemško kuhinjo. Cene zmerne. Udani J. Woschitz.

DRAGOTIN STRUKEL prodajalnica drobnarij in igrač TRST - Corso 34 - TRST Galanterije iz usnja, polne torbe Ovratnice, dežniki in palice. Specialteta: Potrebščine za hribolazce.

Zaloga steklenih šip F. Hörmann, Trst ul. Caserma št. 17 Kristali, zrcala, stekleni ventilatorji, okvirji za slike, posode za ribe, steklene in bakrene črke vezanja v medu in svincu, artistična dela v steklu. Sprejme vsakovrstne poprave in naročila za hiše prenočišča, verande itd. itd.

Za turiste, potnike, lovce in vse one osebe, ki morajo mnogo hoditi, je LYSIPONTION - PRENDINI jako priporočen. Lysipontion-Prendini je čudovito mazilo ki varuje noge proti mehurjem, žuljem in gorečim po dolgih pohodih. CENA ŠKATLI 1 KRONA. Zaloga v Trstu: Lekarna Prendini in Agenoija Zulini, kakor tudi v vseh večjih prodajalnicah in mirodlinicah.

PRODAJALNICA ŠVICARSKIH UR JOSIP OPPENHEIM urar in izdelovatelj časomerjev Trst, Corso št. 5 (blizu knjigarne Vram) BOGATA IZBERA zlatih, srebrnih in kovinastih ur. Stenske ure z modernim zvonilom. PRSTANI, UHANI, VERIŽICE itd. po zmernih cenah. Popravljanje se izvrši po dog. cenah in z garancijo

Dr. Fran Korsano Specialist za sifilitične in kožne bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko banko) Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol popol.

Majcen Miloš !. mizar - Trst - ulica Leo št. 2 priporoča slavnemu občinstvu svojo mizarnico. Izdeluje vsakovrstne, tudi NAJFINEJŠE POHIŠTVO

Umetni zobje Plombiranje zobov. Izdiranje zobov brez vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu Dr. J. Čermák in G. Zsche TRST ulica della Caserma št. 13, II. nadst.